

Haren - column Leon Wecke 4 oktober 2011

‘Je zoon heet je nog zo gewaarschuwd. En toch niets doen. Dat heb je er nu van’, aldus de echtgenote van burgemeester Rob Bats van de gemeente Haren. De burgervader, die in pyjama gehuld op het punt stond het echtelijk bed te bestijgen, schudde met het hoofd. Zijn ambtsketen, die hij - met het oog op dieven - ook ‘s nachts om had, rinkelde alarmerend. ‘Natuurlijk lieve, ik heb alles op Haren en snaren gezet, maar het was force majeure, en , hoe dan ook, we hebben Haren wel even op de kaart gezet. Zelfs CNN heeft er aandacht aan besteed. In Italië was het het gesprek van de dag en zelfs in Syrië waren we live op de uitschuijftelefoon van de oppositie’. ‘Maar’, zo bracht zijn geliefde in, ‘het is toch wel zeer kwalijk voor jou als VVD-burgemeester dat straks die Cohen, oud PvdA-burgemeester, hier de boel komt uitzoeken. ‘Och’, zei Rob, ‘de tijd dat PvdA en VVD twee heel verschillende partijen waren is allang voorbij. We geven elkaar heus niet meer de schuld. Straks gaan onze partijen nog fuseren: geen VVD meer, geen P.v.d.A., maar de PVAD, De Partij van de vrijheid, de Arbeid en de Democratie.

Wat die rellen betreft is het toch zonneklaar: de schuld ligt bij dat tuig dat zeer voorbereid en bewust de confrontatie zoekt. En natuurlijk ook bij de media, de sociale en de asociale media, ook bij de kranten en dan bedoel ik niet de Telegraaf, maar wel het NOS Journaal en de hele publieke omroep die niet nagelaten hebben om de zaak op te blazen en in feite een oproep deden om naar Haren te gaan omdat daar iets te gebeuren stond. Ze hebben er van alles met de Haren bijgesleept. Zelfs dat linkse blaadje dat ze in onze liberale villawijk niet lezen, *de Volkskrant*, vermeldde de rol van radio en televisie en schreef in een opwelling van quasi-eerlijkheid: ‘Verslaggevers van radio en televisie stonden tot de tanden bewapend ons uit te leggen dat de sfeer steeds grimmiger werd en dat een confrontatie niet kon uitblijven. ‘Haren houdt de adem in’ was de headline in het *NOS Journaal* van zes uur. Twee uur later meldde de verslaggever dat ‘de sfeer aan het omslaan is’. Hij voegde er nog even aan toe dat dit soort feestjes in het buitenland ‘volledig uit de hand zijn gelopen’. En bedankt. Vanzelfsprekend deden Pownews en de commerciële collega’s niet onder voor hun oorlogsbijdragen vanuit Haren.’ Einde citaat. Ik kan mij voostellen dat er

krantenkoppen over de wereld zijn gegaan, voegde Rob Bats eraan toe, zoals 'Hel in Haren', 'Oorlog op het Groninger land', 'Politie aan de dood ontsnapt', en 'Winkelstraten door uitzinnig tuig geplunderd'. Er is een brief van een officierenvereniging binnengekomen waarin gerefereerd wordt aan die dag in het verleden waarop onze Jantjes de Dam hebben schoongeveegd. Het leger, zo schrijven zij, dient bij dit soort ordeverstoringen te worden ingezet. Zij wijzen erop dat commando's, al dan niet per parachute gedropt, in het centrum binnen recordtijd het gajes verjaagd zouden hebben. En van staatssecretaris Teeven hoorde ik dat hij voorstander is van rake klappen, ook door de belaagde brave burgers uitgedeeld. Mochten de onverlaten terugslaan, dan zou na wat schokken met de taser het gebruik van vuurwapens voor de hand liggen. Hij raadt dan ook het vormen van een gewapende burgerwacht aan, en zolang die er niet is, het mobiliseren van de Groningse studentenweerbaarheid. Zij zullen wat graag, zo schrijft hij, iets méér dan acte de présence geven. Een understatement zoals je begrijpt'. De echtgenote van de eerste burger van Haren knikte instemmend. 'Maar', zei ze, 'het gaat er toch om de echte schuldigen aan te wijzen en te straffen. En dan niet alleen een taakstraf waar ze me twee maanden straatvegen vanaf zijn. Nee, het tuig te kijk zetten, veertien dagen aan de schandpaal. In de middeleeuwen werkte dat ook goed; 35 schandpalen op de markt. Dan zou het mes der gerechtigheid aan twee kanten snijden: een effectieve straf en een toeristische attractie waar de Floriade bij in het niet verzinkt'. De burgemeester zag het wel zitten, 'maar ook de sociale netwerken aansprakelijk stellen, benadrukte hij. De politiewet aanpassen en de bedrijven die communiatiemiddelen als Facebook ter beschikking stellen verplichten grenzen aan het gebruik ervan te stellen. Dat moet de uitzondering op onze onvolprezen vrijheid van meningsuiting worden. Alleen wie is die hoofd Facebookhouder, en waar zit ie?

Ook de reguliere media moeten weten wat ze aanrichten als ze die Facebook- en Twitterberichten zonder meer doorgeven en er nog een schepje bovenop doen. Volgens deskundigen zijn zij het, méér nog dan de social media, die voor alle ellende hebben gezorgd: die oude media zijn nog lang niet passé, al zou je dat soms vurig wensen. Voor de tuchtraad ermee. Laten ze Bram Moszkowicz maar

inhuren als ze de leuze vrijheid in gebondenheid niet wensen te onderschrijven. Zo moet het en anders heeft de CDA-fractie gelijk en legt de gemeente de rode loper voor de relschoppers uit.

Natuurlijk had die politie met die C 2000, nee dat is niet die supermarkt, maar het communicatiesysteem, iets beter kunnen functioneren. Het was genant dat ze in de tijd van de TomTom onderweg aan die raddraaiers de weg moesten vragen, zo in de trant van: 'Stuk tuig kunt U mij de weg naar het centrum wijzen?'

'Maar was jezelf niet wat snel met te zeggen dat alles onder controle was en was het late aanbod van een leeg voetbalveld zonder muziek en bier niet wat te weinig', bracht mevrouw in. 'De treinen bleven ongestoord hordes sensatiebelust publiek spuien en zelfs de biertax, besteld door die lui, kwam het dorp in. Overigens, al lang geleden zijn er verklaringen voor het plotse gewelddadige gedrag van individuen en massa gegeven.

Ooit heeft ene Freud ervoor gewaarschuwd in zijn *Das Unbehagen in der Kultur* dat de liefdesdrift het soms tegen de destructiedrift moet afleggen. De normen van de cultuur willen het wel eens verliezen en dan heb je, zoals Freud indertijd aan onze Frederik van Eden heeft uitgelegd, zoiets als een wereldoorlog. De-individuatie, schreef Gustave Lebon meer dan een eeuw geleden, is een situatie waarbij het individu in de massa zijn verantwoordelijkheidsbesef verliest, geneigd is de leider te volgen en er gedragsbesmetting optreedt: de een gooit een ruit in en de ander volgt automatisch'. 'Je hebt gelijk', aldus de burgervader, die niet verder geluisterd had. 'We moeten de overval op Haren wel ieder jaar herdenken met alle betrokkenen: de politie, de geneeskundige dienst, de ambtenaren van de Driehoek en justitie uiteraard. Ieder jaar opnieuw aandacht voor Haren. Alleen, we hebben de adressen niet'.

Een oplossing zei zijn geliefde: 'een berichtje op Facebook en niet vergeten het private karakter van de bijeenkomst, al is het maar even, aan te vinken'.